جراحي سنگ كيسه صفرا

(ويژه آموزش بيماران)

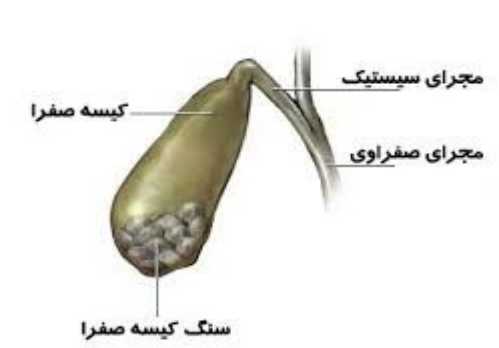

منبع : برونر سودارث
کتابچه آموزش بیمار ال- کارینو
تاریخ بازنگری: پاییز ۹۷
تاریخ بازنگری بعدی: پاییز ۱۴۰۰

3sh-else-05-45

دفتر بهبود كيفيت -واحد آموزش به بيمار

آدرس:خيابان ري، خيابان شهيد رضوي

www.3shaban.com

تلفن:۹-۳۳۱۲۹۱۱۱

بیمار باید مرتب سرفه کرده نفس های عمیق بکشد و ترشحات را تخلیه کند بیمار باید هر چه زودتر از تخت پایین آمده و راه برود. در صورت داشتن درن یا لوله T که توسط جراح تعبیه شده است از آن مواظبت بعمل آید و به دستورات پزشک توجه شود.

بیمار عزیز

اگر بعد از جراحی هنوز دچار ترش کردن و درد شدید، ادرار تیره، مدفوع بی رنگ ، یرقان و خارش شدید به پزشک معالج اطلاع دهید.

ممکن است علل دیگری مثل زخم گوارشی یا برگشت مواد غذایی از معده به مری و... مطرح باشد . لطفاً پس از ترخیص و اقامت در منزل نکات زیر را حتماً بکار ببرید:

-مصرف مسکن با تجویز پزشک معالج

-رژیم غذایی نرم و کم چربی و در صورت تحمل رژیم معمولی و کم چربی از مصرف غذاهای حاوی کلسترول مثل شیر، بستنی، کره ، خامه، و مواد سرخ شده پرهیز کنید.

-اگر محل عمل جراحی دچار عفونت ، قرمزی ناحیه، تورم، گرمی ، حساسیت شکم ، درد و خروج ترشحات چرکی شد حتماً به پزشک مراجعه نمائید.

-تا ۶ هفته پس از ترخیص نباید جسم سنگینی را بلند کنید.بعد از عمل وزن خود را کاهش دهید

-وعده های غذایی را با حجم کم و دفعات بیشتر مصرف کنید .

-مصرف رژیم سبزیجات کافی را در برنامه غذایی خود قرار دهید.

-ممکن است اجابت مزاج بیشتری داشته باشید که بعد از چند هفته کم شود.

-پس از ۷ تا ۱۰ روز از جراحی ویزیت مجدد شوید.

جراحی سنگ کیسه صفرا

سنگ کیسه صفرا عبارت است از وجود سنگ در کیسه صفرا سنگ کیسه صفرا بیماری شایعی در جامعه است. میزان دقیق شیوع سنگهای صفراوی در جامعه بعلت اینکه در بعضی از افراد بدون علامت می باشند و به مراکز درمانی مراجعه نمی کنند مشخص نیست. شیوع سنگهای صفراوی در خانم ها بعد از سن ۵۰ سالگی دو برابر می شود.

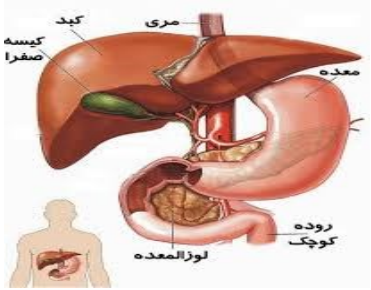

چه کسانی در معرض خطر ابتلا به سنگ صفراوی هستند؟

افرادی که از مواد پر کالری بخصوص مواد پرچرب استفاده می کنند

افراد پر خور- مبتلایان به بیماری قند

مبتلایان به بیماری های کلیوی

افراد بی حرکت – افراد مسن و افراد چاق که تغییرات در وزن دارند

حانم های چند زا

مبتلایان به برخی از بیماریهای خونی

افرادی که در خانواده آنها سابقه بیماری سنگ کیسه صفرا وجود دارد.

علائم و نشانه ها

درد شکم از علائم عمده بیماری های کیسه صفرا بخصوص سنگ صفراوی است. درد شکم در رف راست و بالای شکم با انتشار به شانه راست بروز می کند که گاهی موجب بی قراری بیمار می شود

درد شکم معمولاً با مصرف غذاهای چرب تشدید می یابد.

شروع دردهای صفراوی معمولاً بصورت ناگهانی بوده ممکن است چند ساعت تا چند روز ادامه یافته و بصورت تدریجی یا ناگهانی برطرف شود. درد قسمت فوقانی و سمت راست شکم است و ممکن است به دیگر نقاط مثل شانه راست و دیگر نقاط شکم انتشار یابد.

از علائم دیگر :

تهوع و استفراغ، نفخ شکم، عدم تحمل غذاهای چرب، سوء هاضمه، نفخ و آرغ، زردی چشمها و یبوست، تغییر رنگ ادرار و مدفوع را می توان نام برد.

هنگامی که سنگ در مجاری صفراوی گیر کرده و راه خروج صفرا بسته باشد صفرا وارد دوازدهه نمی شود و در جذب چربی مشکل پیش می آید و گاهی علائم کمبود ویتامین A-K-D-E مدفوع به رنگ سفید مایل به خاکستری مانند خاک رس خواهد شد و دفع رنگدانه های صفراوی از راه ادرار باعث تیره شدن رنگ ادرار می شود.

تشخیص: پزشک برای تشخیص بیماری آزمایش خون شامل شمارش سلولهای خونی و بیوشیمی خون، سی تی اسکن و سونوگرافی در خواست می کند.

سونوگرافی: وسیله مناسب و بسیار دقیق برای تشخیص سنگهای صفراوی است. سونوگرافی باید در حالت ناشتا باشد . با انجام سونوگرافی سنگهای صفراوی را می توان دید.

درمان:در طی دوره حاد، درمان غیر جراحی به کار برده می شود و در صورتی که موفقیت آمیز نباشد از درمان های دیگر(جراحی- لاپاراسکوپی) استفاده می شود . برای کاهش مشکلات و درد به بیمار توصیه می شود که از رژیم مایعات با حجم و چربی کم استفاده نماید. با این روش مواد محرک در کیسه صفرا کاهش و درد، تهوع و استفراغ تخفیف می یابد . در صورت بروز استفراغ های شدید و مکرر ممکن است از لوله بینی – معدی استفاده می شود.

درمان جراحی:درمان سنگ کیسه صفرا در صورت علامت دار بوده، جراحی است که به دو روش باز و جراحی با روش لاپاراسکوپی انجام می گیرد. قبل از جراحی بررسی های لازم در مورد تعداد و محل سنگهای صفراوی ، وضعیت انعقادی خون، کار قلب، کلیه و ریه انجام شود.

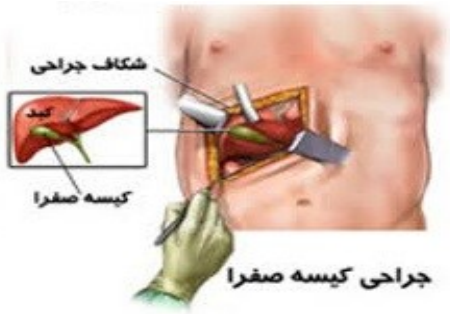

مراقبت های قبل از عمل جراحی:

برای پیشگیری از مشکلات قبل از عمل بیمار باید در خصوص انجام تمرینات تنفسی عمیق ، سرفه کردن و تخلیه ترشحات آگاهی یابد.گرچه بیماران بعد از عمل جراحی تمایلی به تنفس عمیق ندارند ولی باید بدانند انجام این کار اهمیت بسیاری دارد. بیمار باید هرچه زودتر از تخت پایین آمده (عصر روز عمل و یا صبح روز بعد از عمل) این امر موجب کاهش درد و مشکلات وی خواهد شد . در افراد پیری که دخانیات استعمال می کنند خطر روی هم خوابیدن ریه ها بیشتر است که انجام نکات یاد شده برای آنها ضروری است.عمل جراحی معمولاً ۱ تا ۲ ساعت طول می کشد و بعد از جراحی مراقبتهای لازم انجام می گیرد.

پزشک جراح ضمن عمل، کیسه صفرا را از کنار کبد جدا کرده و آن را خارج می کند. جراح ممکن است برای پیدا کردن سنگ، درون مجاری صفراوی را جستجو کند . همچنین ممکن است از یک لوله به شکل T برای خارج کردن ترشحات استفاده و در محل عمل بگذارد. ترشحات خارج شده حاوی صفرا می باشد که میزان آن در ۲۴ ساعت اول بیشتر خواهد بود.

خود مراقبتی پس از جراحی:

برای مدتی بعد از جراحی (۲۴-۸ ساعت)بیمار ناشتا خواهد بود اگر ضرورت داشته باشد لوله بینی معدی گذاشته می شود و پس از شنیده شدن صداهای روده ها لوله خارج می شود. بتدریج بیمار از حالت ناشتا خارج شده، ابتدا از مایعات و سپس رژیم غذایی نرم و کم چربی استفاده میشود، در صورت درد برای بیمار از مسکن تزریقی استفاده می شود.